

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

Αθήνα, 30 Μαρτίου 2021
Αρ. Πρωτ.: 124 / Ε.Ε.

Προς
τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας
κ. Κωσταντίνο Σκρέκα

Κοιν.
κ. Ευθύμιο Μπακογιάννη
Γενικό Γραμματέα Αστικού Περιβάλλοντος, ΥΠΕΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΤΗΡΙΑΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑ - ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Σας στέλνουμε το πρόσφατο «**European Cultural Heritage Green Paper**», που συντάχθηκε από την **Europa Nostra** -η οποία αντιπροσωπεύεται επισήμως στην Ελλάδα από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού (ΕΛΜΕΤ). Το κείμενο αναδεικνύει τη σημασία της συντήρησης, αποκατάστασης και επανάχρησης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς για την επίτευξη του στόχου μείωσης ή/και μηδενισμού των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακος και αξιοποίησης εναλλακτικών πηγών ενέργειας με έμφαση στη γεωθερμία και τα υδροηλεκτρικά έργα.

Η παραπάνω επίσημη ευρωπαϊκή κατεύθυνση τεκμηριώνει την άποψή μας ότι **η διατήρηση του ιστορικού κτιριακού αποθέματος της χώρας αποτελεί μια βασική περιβαλλοντική επιλογή, σύμφωνη με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας**. Παράλληλα αποτελεί βασικό αναπτυξιακό πόρο, καθώς συνδέεται με την προσέλκυση πολιτιστικού τουρισμού. Ως εκ τούτου, πιστεύουμε ότι είναι σκόπιμο, θεμιτό και άκρως αναγκαίο να συμπεριληφθεί, μαζί με όλα τα άλλα έργα που αφορούν σε κτήρια και κτηριακές υποδομές της χώρας, είτε στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Επιχειρηματικότητας, είτε στο πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2021-2027, το οποίο αυτή την περίοδο σχεδιάζεται, και να τύχει ολοκληρωμένης καινοτόμου κυβερνητικής αντιμετώπισης.

Στην κατεύθυνση αυτή το Πρόγραμμα «**Διατηρώ κατ' Οίκον**», που είναι η πρώτη σημαντική πρωτοβουλία στον τομέα αυτόν, χρειάζεται την υποστήριξή σας, προκειμένου να θεσπιστεί και να χρηματοδοτηθεί. Θεωρούμε ότι αν εκπονηθεί ένα πλήρες ως προς τις προϋποθέσεις και τα προαπαιτούμενα αίτημα χρηματοδότησης με αυτό το αντικείμενο, θα επιτευχθεί μια σημαντική για τη χώρα κυβερνητική στρατηγική διατήρησης και αξιοποίησης της αρχιτεκτονικής της κληρονομιάς ως βασικής παραμέτρου στην μετά την πανδημία αναγκαία ανοικοδόμηση και ανάπτυξη.

Παράλληλα θα θέλαμε να ενισχύσουμε την άποψη του προέδρου του ΤΕΕ ότι **ένα πρόγραμμα συνολικής «Ανακαίνισης» (Renovate Wave) πρέπει να αντικαταστήσει το πρόγραμμα «Εξοικονομώ»**, γιατί, όπως επισημαίνει, η αντοχή των κτιρίων στην κλιματική αλλαγή είναι αλληλένδετη με την ανθεκτικότητα της κατασκευής τους. Και ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πολιτικών Μηχανικών κος Α. Χατζηδάκης, έχει ενημερώσει για το Ευρωπαϊκό πιλοτικό έργο «Ολοκληρωμένες Τεχνικές για τη Σεισμική Ενίσχυση και την Ενεργειακή Απόδοση Υφιστάμενων Κτιρίων», που συνδέει τις χρηματοδοτήσεις της «Πράσινης Συμφωνίας» και του «Κύματος Ανακαινίσεων» της ΕΕ με την εφαρμογή των προγραμμάτων ενεργειακής εξοικονόμησης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

και σεισμικής αναβάθμισης των κτιρίων. Αυτό που προτείνουμε, είναι η **ένταξη και των ιστορικών γερασμένων κτηρίων σε ένα τέτοιο συνολικό πρόγραμμα.**

Άλλωστε, η δράση αυτή ακολουθεί την Εθνική, Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια περιβαλλοντική πολιτική που αφορά στην προσαρμογή της πολιτιστικής κληρονομιάς στην κλιματική αλλαγή. **Η Ελλάδα έχει ήδη αναλάβει πρωτοβουλία σε διεθνές επίπεδο να παρακολουθήσει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής επί της πολιτιστικής κληρονομιάς.** Στην πρόταση αυτή εντάσσεται και η πρωτοβουλία **την οποία ανακοίνωσε ο ίδιος ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας Κυριάκος Μητσοτάκης από το βήμα της Συνόδου του ΟΗΕ** για το Κλίμα (της 23ης Σεπτεμβρίου 2019) για την πραγματοποίηση συνδιάσκεψης σε επίπεδο αρχηγών κρατών.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού είναι η μόνη ΜΚΟ η οποία συμμετέχει στο πρόγραμμα του ΥΠΕΝ (LIFEIP) για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, που υλοποιείται σε συνεργασία με σημαντικούς φορείς -Τράπεζα της Ελλάδος, Αστεροσκοπείο, ΕΜΠ, Περιφέρειες - και έχει αναλάβει τον τομέα των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην πολιτιστική κληρονομιά.

Επιπλέον, σύμφωνα με τη Σύμβαση για την Προστασία της Ευρωπαϊκής Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς (Σύμβαση της Γρανάδας) που επικυρώθηκε ομόφωνα από την Ελληνική Βουλή με τον Ν 2039/1992, η Πολιτεία είναι υποχρεωμένη «να φροντίσει ώστε τα προστατευόμενα ακίνητα να μην αλλοιωθούν, ερειπωθούν ή κατεδαφιστούν» και ακόμη «να καταφύγει, εν ανάγκη, σε φορολογικά μέτρα ευνοϊκά για τη διατήρηση αυτής της κληρονομιάς» και «να ενθαρρύνει την ιδιωτική πρωτοβουλία για τη συντήρηση και αναστήλωση αυτής της κληρονομιάς»

Με βάση τα παραπάνω, προτείνουμε την εκπόνηση αναλυτικού και τεκμηριωμένου επιχειρησιακού σχεδίου, καταρτισμένου από τον κεντρικό τομέα στρατηγικού σχεδιασμού της Κυβέρνησης, με βάση τις τελευταίες ευρωπαϊκές κατευθύνσεις, στο οποίο θα εντάσσονται με αλληλένδετο τρόπο, οι διαφορετικές για το κάθε αρμόδιο υπουργείο σχετικές δράσεις - προγράμματα, και εποπτευόμενο ως προς την επιτυχή πραγματοποίησή του, από έναν και μόνο επιφορτισμένο για αυτόν τον σημαντικό σκοπό κυβερνητικό φορέα. Η στιγμή θεωρούμε είναι η πλέον κατάλληλη για να αντιμετωπιστεί επιτέλους με τον σωστό τρόπο το συνολικό κτιριακό απόθεμα της χώρας, συμπεριλαμβανομένης και της σημαντικής ιστορικά και πολιτιστικά αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της χώρας, οι οποία θα έπρεπε να αποτελεί **πηγή πλούτου και οικονομικής ανάπτυξης**, σε αντίθεση με την θλιβερή εικόνα εγκατάλειψης που σήμερα εμφανίζει.

Το πρόγραμμα ΔΙΑΤΗΡΩ πρέπει να αποτελέσει το πρώτο και σημαντικότερο βήμα.

Λυδία Καρρά
Πρόεδρος ΕΛΛΕΤ

Ελένη Μαϊστρου
Ομότιμη Καθηγήτρια ΕΜΠ
Πρόεδρος Συμβουλίου
Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς ΕΛΛΕΤ

Συνημμένα

1. Το πρόσφατο «European Cultural Heritage Green Paper» [European Cultural Heritage Green Paper - Full Paper \(ADVANCED DRAFT MARCH 2021\) by Europa Nostra - issue](#)
2. Επιστολή υποστήριξης Europa Nostra